

رابطه بین سبک های یادگیری و ویژگی های شخصیتی دانشجویان دانشگاه زنجان

مهدی قاسمی^{۱*}، ریحانه احمدی^۲، محمد بادسار^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه زنجان

^۲ دانشجوی کارشناسی ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه زنجان

^۳ استادیار گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، دانشگاه زنجان

چکیده

سبک های یادگیری در فرآیند آموزش به عنوان یکی از مؤلفه های بسیار مهم بشمار می رود. در این میان یکی از متغیرهای مهم در فرایند یادگیری توجه به ویژگی های شخصیتی افراد است. لذا این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین سبک های یادگیری و تیپ شخصیتی دانشجویان دانشگاه زنجان صورت گرفت. برای دستیابی به اهداف پژوهش اطلاعات لازم از نمونه آماری شامل ۱۴۰ نفر از دانشجویان دانشگاه زنجان در تمام مقاطع تحصیلی جمع آوری گردید. اطلاعات با استفاده از روش پیمایش جمع آوری گردید و ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه بود. پرسشنامه شامل سه بخش مربوط به سبک های یادگیری Kolb، پرسشنامه نئو (NEO) مربوط به تیپ های شخصیتی افراد و ویژگی های دموگرافیک پاسخگویان بود. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS انجام گرفت. نتایج پژوهش نشان می دهد از لحاظ سبک یادگیری بیشتر دانشجویان دارای سبک یادگیری از طریق آزمایشگری فعال و از لحاظ تیپ شخصیتی بیشتر دارای تیپ های شخصیتی روان نژندی و مقبولیت بوده اند. همچنین نتایج تحلیل همبستگی نشان می دهد که بین تیپ های شخصیتی برون گرایی، گشودگی به تجربه، مقبولیت و وظیفه شناسی با سبک های یادگیری تجربه عینی، مشاهده تأملی و آزمایشگری فعال رابطه همبستگی مثبت و معنی دار وجود دارد. در حالیکه بین تیپ شخصیتی روان نژندی با سبک های یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و تجربه عینی رابطه همبستگی منفی و معنی داری وجود دارد.

واژه های کلیدی: سبک های یادگیری، تیپ شخصیتی، دانشجویان

مقدمه

هدف اصلی دانشگاه ها، آموزش دانشجویان است و رسیدن به این هدف بستگی به درک فراگیران دارد. آموزش یک متغیر پیچیده است که تحت تأثیر عوامل بسیاری از جمله: هوش، انگیزه، محیط مناسب، خانواده، جامعه، کیفیت آموزش، مهارت مربی و ویژگی های شخصیتی قرار دارد (Seif, 2001). در همین زمینه از دیدگاه شاملو (۱۳۷۴) شخصیت، مجموعه سازمان یافته و واحدی است متشکل از خصوصیات نسبتاً ثابت و با دوام که در مجموع یک فرد را از فرد دیگر متمایز می سازد. سبک یادگیری اغلب بر اساس نظریه های شخصیت یا نظریه های آگاهی طبقه بندی شده است. رابطه شخصیت با سبک های یادگیری نیز با نظریه صفات است (Matthews, 1998). از دیدگاه بیابانگرد (۱۳۸۴) سبک یادگیری، الگوی ثابتی در رفتار و عملکرد است که به وسیله آن فرد به تجارب آموزشی لازم دست می یابد.

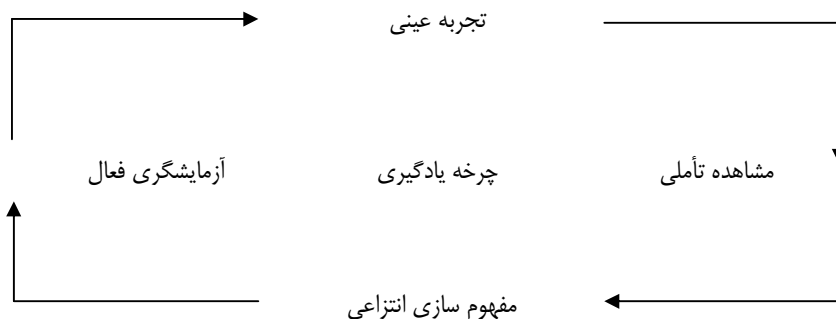
در زمینه سبک‌های یادگیری الگوهای مختلفی توسط پژوهشگران ارائه شده است، اما در میان این الگوها، الگوی یادگیری کلب^۲ بیشتر از بقیه توسط دانشمندان و پژوهشگران شناخته شده و مورد استفاده قرار می‌گیرد. این الگو دارای چهار وضعیت است به شرح ذیل می‌باشد و هر کدام نوع ادراک اطلاعات را توسط فرد نشان می‌دهند (Donclark, 2000):

(۱) احساس کردن (تجربه عینی)^۳: این افراد دارای ویژگی‌هایی از قبیل یادگیری به وسیله تجربیات تازه و ویژه، ارتباط با دیگران نه به شکلی که دیگران بر آنها اعمال قدرت کنند، حساس بودن به احساسات و فعالیت‌های برنامه ریزی شده. بنابر نظریه کلب این مرحله نقش اساسی را در یادگیری ایفا می‌کند. و تجربه عینی هست که اساس مشاهده تأملی را می‌سازد.

(۲) تماشا کردن و گوش دادن (مشاهده تأملی)^۴: افرادی که در این موقعیت قرار می‌گیرند دارای ویژگی‌هایی از قبیل مشاهده دقیق پیش از تصمیم گیری، یادگیری از طریق ادراک، دیدن اشیاء و رویدادها از زوایای گوناگون، یادگیری بالا از طریق سخنرانی به دلیل اینکه هم از حس بینایی و هم از حس شنوایی استفاده می‌کنند و ارزیابی عملکرد به وسیله معیارهای بیرونی هستند.

(۳) تفکر (مفهوم سازی انتزاعی)^۵: در این مرحله یادگیرندگان تعمیم‌هایی به عمل می‌آورند که به آنها کمک می‌کند تا مشاهدات خودشان را با نظریه‌ها و اصول یکپارچه سازند. ویژگی این افراد عبارتند از: یادگیری از طریق تفکر، تجزیه و تحلیل منطقی نظرات و عقاید، برنامه ریزی منظم، علاقه به مطالعه در تنهایی و علاقه کم به افراد و مردم، بیان نظرات واضح و سازمان یافته و علاقه به حل مسأله.

(۴) عمل کردن و انجام دادن (آزمایشگری فعال)^۶: در این مرحله یادگیرندگان تعمیم‌ها را به عنوان قواعدی برای عمل در موقعیت‌های جدید و پیچیده‌تر استفاده می‌کنند. این افراد نیز دارای ویژگی‌هایی از قبیل توانایی تأثیر گذاری بر افراد و موقعیت‌ها، خطر پذیری، عدم علاقه به موقعیت‌هایی که یادگیرنده در آن فعال نیست و علاقه به بحث گروهی و حل مسأله هستند.

شکل ۱: چرخه یادگیری مطابق نظریه کلب

منبع: (فرمانبر، حسین زاده، اسدپور و یگانه، ۱۳۹۱)

کلب با توجه به الگوی یادگیری یاد شده دو بعد و چهار شیوه یادگیری را معرفی کرد، بعد اول شامل دو شیوه یادگیری مشاهده تأملی در مقابل آزمایشگری پویا و بعد دوم دو شیوه تجربه عینی در مقابل مفهوم سازی انتزاعی است. کلب با ترکیب این شیوه‌ها

² Kolb

³ Concrete experience

⁴ Reflective Observation

⁵ Abstract Conceptualization

⁶ Active experimentation

افراد را در چهار سبک یادگیری واگرا^۷، همگرا^۸، جذب کننده^۹ و انطباق یابنده^{۱۰} دسته بندی می کند. که هر سبک دارای ویژگی های خاصی می باشد. افراد با سبک یادگیری واگرا که شیوه های یادگیری تجربه عینی و مشاهده تأملی را باهم ترکیب می کنند، بیشترین توانایی را در دیدن موقعیت های عینی از دیدگاه های مختلف دارند. افراد با سبک همگرا، شیوه های یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال را با هم ترکیب می کنند و بیشترین توانایی را در کاربرد اندیشه ها و نظریه ها دارند. افراد با سبک جذب کننده شیوه های یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و مشاهده تأملی را با هم ترکیب می کنند و بیشترین توانایی را در درک و ترکیب اطلاعات فراوان به صورت منطقی دارند و افراد با سبک انطباق یابنده، شیوه های یادگیری تجربه عینی و آزمایشگری فعال را با هم ترکیب می کنند و بیشترین توانایی را در یادگیری تجارب دست اول دارند (Kolb, 2007).

مطابق نظر کلب (۱۹۷۶) افراد مختلف ممکن است خودشان را با برخی از مراحل این چرخه یادگیری بهتر سازگار کنند یا برخی از مراحل را ترجیح بدهند. این فرایند تفاوت های فردی را در چرخه یادگیری، بر اساس سطوح و توانایی های نسبی در عملکرد افراد در این مراحل چرخه تبیین می کند. از این رو یادگیرنده ایده آل باید حداکثر توانایی را در همه چهار مرحله دارا باشد. در این میان یکی از متغیرهای مهم در چگونگی یادگیری، ویژگی ها و تیپ های شخصیتی افراد می باشد.

در میان مدل های معرفی شده در رابطه با ویژگی های شخصیتی، مدل پنج عاملی کاستا^{۱۱} و مک کری^{۱۲} (۱۹۹۲) به عنوان یک مدل قوی به منظور درک رابطه میان شخصیت و سبک های یادگیری یا عملکرد تحصیلی مورد استفاده پژوهشگران قرار گرفته می شود (Komarraju, Karau, Schmeck, & Avdic, 2011). این پنج عامل شامل روان رنجور نژندی^{۱۳}، برون گرایی^{۱۴}، گشودگی به تجربه^{۱۵}، مقبولیت^{۱۶} و وظیفه شناسی یا با وجدان بودن^{۱۷} می باشند.

روان نژندی تمایل فرد به تجربه اضطراب، تنش، ترحم جویی، خصومت، برانگیختگی، افسردگی و سطح پایین حرمت را برجسته می کند. برون گرایی تمایل فرد به مثبت بودن، جرأت طلبی، پر انرژی بودن و صمیمی بودن را نشان می دهد. گشودگی به تجربه، تمایل فرد برای کنجکاوی، عشق به هنر، هنرمندی، انعطاف پذیری و خردورزی گفته می شود. مقبولیت با تمایل فرد به بخشندگی، مهربانی، سخاوت، همدلی و همفکری، نوع دوستی و اعتماد ورزی همراه است و در نهایت وظیفه شناسی، تمایل فرد به منظم بودن، کارا بودن، قابلیت اعتماد و اتکا، خود نظم بخشی، پیشرفت مداری، منطقی بودن و آرام بودن را شامل می شود (Costa & McCrae, 2008).

پیشینه تحقیق

اسکندری و همکاران (۱۳۹۱) در مطالعه ای تحت عنوان رابطه شیوه های یادگیری کلب با صفات شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانشجویان از طریق ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه نشان دادند، بین شیوه های یادگیری و صفات شخصیتی دانشجویان با عملکرد تحصیلی آنها رابطه معنادار وجود دارد و هر یک از شیوه های یادگیری با برخی از صفات شخصیتی آنها رابطه

⁷ Divergent
⁸ Convergent
⁹ Assimilator
¹⁰ Accommodator
¹¹ Costa
¹² McCrae
¹³ Neuroticism
¹⁴ Extraversion
¹⁵ Openness
¹⁶ Agreeableness
¹⁷ Conscientiousness

دارد. نتایج رگرسیون گام به گام نشان داده است که صفات شخصیتی روان نژندی و وظیفه شناسی و شیوه‌های یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال با عملکرد تحصیلی دارای رابطه چندگانه معنادار هستند و این متغیرها در مجموع توانستند ۲۸ درصد از واریانس عملکرد تحصیلی را تبیین نمایند.

نصری و خورشید (۱۳۹۱) در پژوهشی خود تحت عنوان بررسی ارتباط چندگانه ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های یادگیری دانش آموزان نشان دادند، ویژگی شخصیتی برون گرایی با سبک یادگیری همگرا همبستگی منفی دارد. همچنین ویژگی شخصیتی موافق بودن با سبک یادگیری واگرا همبستگی معنی دار و منفی دارد و ویژگی شخصیتی با وجدان بودن (وظیفه شناسی) با متغیر پایه تحصیلی رابطه معنا دار و مثبت دارد.

جکسون و جونز^{۱۸} (۱۹۹۶) در زمینه ارتباط بین ویژگی شخصیتی و سبک‌های یادگیری بیان می‌دارند که هر یک از عناصر سبک‌های یادگیری حداقل با یکی از ویژگی‌های شخصیتی در ارتباط است. آنها همچنین بیان می‌دارند بین سبک یادگیری تجربه عینی با صفات شخصیتی برون‌گرایی و گشودگی به تجربه و میان سبک یادگیری آزمایشگری فعال و تیپ شخصیتی وظیفه شناسی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

کوماراجو و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهش خود تحت عنوان «پنج عامل بزرگ شخصیت، سبک‌های یادگیری و موفقیت تحصیلی دانش آموزان نشان دادند، سبک‌های با وجدان بودن و موافق بودن با هر چهار سبک یادگیری همبستگی مثبت دارند در حالی که صفت روان نژندی با هر چهار سبک یادگیری همبستگی منفی دارد.

رودباری و حسینچاری (۱۳۸۸) در پژوهش خود تحت عنوان بررسی نقش واسطه گری سبک‌های یادگیری در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی، با استفاده از تحلیل مسیر نشان دادند، گشودگی تجربه علاوه بر اثر مستقیم و مثبت بر پیشرفت تحصیلی، به واسطه شیوه یادگیری مفهوم سازی انتزاعی نیز اثر مثبتی بر پیشرفت تحصیلی دارد. همچنین وظیفه شناسی به واسطه مفهوم سازی انتزاعی و برون گرایی به واسطه شیوه یادگیری آزمایشگری فعال، به صورت مثبت پیشرفت تحصیلی را پیش بینی می‌کند.

هاشمی و لطفیان (۱۳۹۰) در بررسی خود، در رابطه با ارتباط بین عوامل شخصیتی و سبک‌های یادگیری نشان دادند، وظیفه شناسی، پیش بینی کننده آزمایشگری فعال برای پسران و دختران و دانشجویان رشته مهندسی و پیش بینی کننده مشاهده تأملی در دختران و در رشته علوم انسانی است. همچنین گشودگی تجربه به شکل مثبت و روان رنجوری به شکل منفی پیش بینی کننده مفهوم سازی انتزاعی در پسران و در رشته مهندسی می‌باشد. برون گرایی نیز به شکل منفی، پیش بینی کننده شیوه یادگیری مشاهده تأملی در دختران است. عامل موافق بودن و گشودگی در مقابل تجربه نیز پیش بینی کننده شیوه یادگیری تجربه عینی در پسران و در دانشجویان رشته مهندسی می‌باشد.

داف، بویل، دان لیوی و فرگوسن^{۱۹} (۲۰۰۴) در پژوهشی تحت عنوان ارتباط میان شخصیت، رویکردهای یادگیری و عملکرد تحصیلی که روی دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه اسکاتلند انجام دادند، نشان دادند که از میان پنج عامل شخصیت، برون گرایی، وظیفه شناسی، مقبولیت و گشودگی به تجربه، ارتباط مثبتی با عملکرد تحصیلی داشتند، اما ارتباط میان روان رنجوری و عملکرد تحصیلی منفی می‌باشد.

مشتاقی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش خود نشان دادند بین سبک‌های یادگیری و عملکرد تحصیلی رابطه‌ای وجود ندارد. همچنین بین دو جنس از نظر سبک‌های یادگیری تفاوت معناداری نیست اما بین سبک‌های یادگیری و رشته تحصیلی دانش آموزان رابطه معناداری برقرار می‌باشد.

مواد و روش‌ها

¹⁸ Jackson & Jonse

¹⁹ Duff, Boyle, Dunleavy, & Ferguson

تحقیق حاضر از لحاظ میزان و درجه کنترل متغیرها، غیر آزمایشی از نوع مطالعات توصیفی تحلیلی است و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، میدانی محسوب می‌شود. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه زنجان در تمامی مقاطع تحصیلی بودند؛ برای تعیین حجم نمونه با استفاده از نرم افزار G^*power با در نظر گرفتن سطح خطای اندازه‌گیری و تعداد متغیرها از تعداد ۱۴۰ نفر بعنوان نمونه آماری اطلاع لازم بوسیله پرسشنامه جمع آوری گردید. پرسشنامه مورد استفاده مشتمل بر سه بخش بود: بخش اول شامل ۱۲ سؤال پیرامون سبک‌های یادگیری بر اساس نظریه کلب طراحی شده که برای هر سؤال ۴ گزینه پیشنهاد شده است. در بخش دوم، پرسشنامه شخصیتی نئو مورد استفاده قرار گرفت. این پرسشنامه شامل ۶۰ سؤال است که برای ارزیابی پنج ویژگی اصلی شخصیتی (روان‌نژند خوبی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق و وجدانی بودن) به دست کاستا و مک کری (۱۹۹۲) تنظیم شده است. هر کدام از این ویژگی‌ها در این آزمون با ۱۲ سؤال مورد سنجش قرار می‌گیرند و بر اساس مقیاس پنج سطحی لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق نمره گذاری می‌شوند. و بخش سوم شامل خصوصیات دموگرافی شامل سن، جنسیت، رشته تحصیلی، معدل و غیره بود.

نتایج و یافته‌ها

یافته‌های توصیفی:

نتایج تحقیق نشان داد که ۷۴/۳ پاسخگویان مورد مطالعه را دختران و ۲۲/۱ درصد پاسخگویان را پسران تشکیل می‌دادند. همچنین ۴۳/۶ درصد از دانشجویان دارای معدل بالای ۱۶، ۳۲/۸ دارای معدل بین ۱۲/۱ تا ۱۵/۹۹ و در نهایت ۲۳/۶ دانشجویان دارای معدل کمتر از ۱۲ بوده‌اند. نتایج حاصل از توزیع فراوانی ویژگی‌های شخصیتی در جدول ۲ نشان می‌دهد که اکثریت پاسخگویان در همه ابعاد شخصیتی شامل روان‌نژندی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق و وظیفه‌شناسی، از سطح متوسط برخوردار بوده‌اند (به ترتیب ۸۲/۱، ۶۶/۴، ۷۲/۱، ۸۳/۶ و ۶۰ درصد). همچنین نتایج حاصل از توزیع فراوانی سبک‌های یادگیری (جدول شماره ۳) نشان می‌دهد که در بین سبک‌های یادگیری روش انجام دادن (آزمایشگری فعال) و تفکر (مفهوم سازی انتزاعی) نسبت به سایر سبک‌های یادگیری از اهمیت بیشتری برخوردارند بطوریکه ۷۰/۷ درصد پاسخگویان سبک یادگیری انجام دادن و ۶۲/۹ درصد پاسخ دهنده‌گان سبک یادگیری تفکر را در سطح بالا برآورد نموده‌اند.

جدول (۱): مشخصات دموگرافیک پاسخگویان

مشخصات	فراوانی	درصد
جنسیت		
۱- مرد	۳۱	۲۲/۱
۲- زن	۱۰۴	۷۴/۳
محل سکونت		
۱- شهر	۱۱۶	۸۲/۹
۲- روستا	۱۵	۱۰/۷
معدل		
۱- کمتر از ۱۲	۲۳	۲۳/۶
۲- ۱۲/۱ تا ۱۵/۹۹	۴۶	۳۲/۸
۳- بالاتر از ۱۶	۶۱	۴۳/۶

منبع: یافته‌های تحقیق

جدول (۲): توزیع پاسخ دهنده‌گان در ابعاد NEO

تیپ‌های شخصیتی	پایین		متوسط		بالا	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱- روان نژندی	۲۳	۱۶.۴	۱۱۵	۸۲.۱	۲	۱.۴
۲- برون گرایی	۴۶	۳۲.۹	۹۳	۶۶.۴	۱	۰.۷
۳- گشودگی به تجربه	۳۹	۲۷.۹	۱۰۱	۷۲.۱		
۴- توافق	۲۳	۱۶.۴	۱۱۷	۸۳.۶		
۵- وظیفه شناسی	۵۶	۴۰	۸۴	۶۰		

منبع: یافته‌های تحقیق

جدول (۳): توزیع فراوانی برای سبک‌های یادگیری Kolb

سبک‌های یادگیری	پایین		متوسط		بالا	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱- احساس کردن (تجربه عینی)	۱۱	۷.۹	۷۵	۵۳.۶	۵۴	۳۸.۶
۲- تماشا کردن (مشاهده تأملی)	۵	۳.۶	۷۳	۵۲.۱	۶۲	۴۴.۳
۳- تفکر (مفهوم‌سازی انتزاعی)	۱	۰.۷	۵۱	۳۶.۴	۸۸	۶۲.۹
۴- انجام دادن (آزمایشگری فعال)	۲	۱.۴	۳۹	۲۷.۹	۹۹	۷۰.۷

منبع: یافته‌های تحقیق

یافته‌های استنباطی

به منظور بررسی رابطه بین تیپ‌های شخصیتی با سبک‌های یادگیری از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. نتایج همانگونه که در جدول (۴) آمده است نشان می‌دهد که بین تیپ شخصیتی برون‌گرایی با سبک‌های یادگیری تجربه عینی ($r=0/505$)، مشاهده تأملی ($r=0/390$) و آزمایشگری فعال ($r=0/455$) رابطه همبستگی مثبت و معنی‌دار وجود دارد، در حالیکه بین این تیپ شخصیتی با مفهوم سازی انتزاعی رابطه معنی داری وجود ندارد ($r=0/159$) (جدول ۴). در حقیقت همانطور که بیان شد، برون گرایی جرأت طلبی و پر انرژی بودن فرد را نشان می‌دهد و بدیهی است افرادی که دارای این تیپ شخصیتی هستند تمایل بیشتری برای یادگیری از طریق انجام دادن را دارند این افراد همچنین بیشتر دوست دارند یادگیری را از طریق تجربه‌های عینی و تماشا کردن (مشاهده تأملی) فراگیرند.

نتایج همچنین نشان می‌دهد که بین تیپ شخصیتی گشودگی به تجربه با سبک‌های یادگیری تجربه عینی ($r=0/417$)، مشاهده تأملی ($r=0/350$) و آزمایشگری فعال ($r=0/398$) رابطه همبستگی مثبت و معنی‌دار وجود دارد، اما بین این تیپ شخصیتی با مفهوم سازی انتزاعی رابطه معنی داری وجود ندارد ($r=0/139$) (جدول ۴). گشودگی به تجربه نیز، تمایل فرد برای کنجکاوی،

عشق به هنر، هنرمندی، انعطاف پذیری و خردورزی است. این افراد نیز تمایل برای یادگیری از طریق انجام دادن، تجربه عینی و تماشا کردن (مشاهده تأملی) را دارند.

نتایج حاکی از آنست که بین تیپ شخصیتی مقبولیت با سبک‌های یادگیری تجربه عینی ($r=0/539$)، مشاهده تأملی ($r=0/481$)، مفهوم سازی انتزاعی ($r=0/256$) و آزمایشگری فعال ($r=0/523$) رابطه همبستگی مثبت و معنی‌دار وجود دارد (جدول ۴).

همچنین نتایج نشان می‌دهد که بین تیپ شخصیتی وظیفه شناسی با سبک‌های یادگیری تجربه عینی ($r=0/404$)، مشاهده تأملی ($r=0/385$) و آزمایشگری فعال ($r=0/348$) رابطه همبستگی مثبت و معنی‌دار وجود دارد، اما بین این تیپ شخصیتی با مفهوم سازی انتزاعی رابطه معنی داری وجود ندارد ($r=0/163$) (جدول ۴).

در حالیکه نتایج نشان می‌دهد که بین تیپ روان‌نژندی با سبک‌های یادگیری تجربه عینی ($r=-0/274$) و مفهوم سازی انتزاعی ($r=-0/374$) رابطه همبستگی منفی و معنی‌داری وجود دارد (جدول ۴). اما نتایج نشان می‌دهد که رابطه معنی داری بین تیپ شخصیتی روان‌نژندی با سبک‌های یادگیری مشاهده تأملی ($r=-0/147$) و آزمایشگری فعال ($r=-0/091$) وجود ندارد (جدول ۴).

جدول (۴): نتایج تحلیل همبستگی پیرسون بین تیپ‌های شخصیتی با سبک‌های یادگیری

				سبک‌های یادگیری
آزمایشگری فعال (عمل کردن و انجام دادن)	تفکر (مفهوم سازی انتزاعی)	مشاهده تأملی (تماشا کردن و گوش دادن)	تجربه عینی (احساس کردن)	تیپ‌های شخصیتی
0/455**	0/159	0/390**	0/505**	برون‌گرایی
0/398**	0/139	0/350**	0/417**	گشودگی به تجربه
0/533**	0/256**	0/481**	0/539**	مقبولیت
0/348**	0/163	0/385**	0/404**	وظیفه شناسی
-0/091	-0/374**	-0/147	-0/274**	روان‌نژندی

** معنی داری همبستگی در سطح 0/001 خطا.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سبک‌های یادگیری و تیپ‌های شخصیتی دانشجویان دانشگاه زنجان است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بین تیپ شخصیتی گشودگی به تجربه با سبک‌های یادگیری تجربه عینی، مشاهده تأملی و آزمایشگری فعال رابطه همبستگی مثبت و معنی‌دار وجود دارد. این نتیجه با مطالعات جکسون و جونز (۱۹۹۶) و اسکندری و همکاران (۱۳۹۱) همسو می‌باشد.

همچنین نتایج نشان داد بین تیپ شخصیتی وظیفه شناسی با سبک‌های یادگیری تجربه عینی، مشاهده تأملی و آزمایشگری فعال رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد که این نتیجه نیز با مطالعات کماراجو و همکاران (۲۰۱۱) و جکسون و جونز (۱۹۹۶) همسو می‌باشد. نتایج تحقیق همچنان حاکی از آن است که بین تیپ شخصیتی روان‌نژندی با سبک یادگیری تجربه عینی رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد که این نتیجه همسو با مطالعات کماراجو و همکاران (۲۰۱۱) و ایزدی و محمدزاده (۱۳۸۶) می‌باشد.

به طور کلی یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که هر یک از سبک‌های یادگیری با ویژگی‌های شخصیتی خاصی ارتباط دارد. از مقایسه نتایج مطالعه حاضر با مطالعات قبلی مشخص شد که نتایج این پژوهش همسو با نتایج مطالعات پیشین می‌باشد. از طرفی هنگامی که یادگیرندگان از ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های یادگیری خود آگاه می‌شوند می‌توانند از توانایی‌های خود در یادگیری

استفاده بیشتری ببرند. لذا پیشنهاد می شود کارگاه های آموزشی برای شناخت سبک های یادگیری برگزار گردد تا دانشجویان بتوانند با توجه به ویژگی های شخصیتی خود سبک یادگیری متناسب با خود را انتخاب کنند و روش های مطالعه را بر اساس آن سازمان دهند.

فهرست منابع

۱. اسکندری، ح. اشرف آبادی، م. عرب بافرانی، ح و نقوی، م. (۱۳۹۱)، رابطه شیوه های یادگیری کلب با صفات شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانشجویان، فصلنامه پژوهش در برنامه ریزی درسی، سال نهم، دوره دوم، شماره ۸، صص ۹۶-۱۰۹.
۲. ایزدی، ص، و محمدزاده، ر. (۱۳۸۶)، بررسی رابطه سبک های یادگیری، ویژگی های شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان، ماهنامه علمی پژوهشی دانشگاه شاهد، سال چهاردهم، شماره ۲۷، صص ۲۸-۱۵.
۳. رودباری، ز، و حسینچاری، م. (۱۳۸۸)، بررسی نقش واسطه گری سبک های یادگیری در رابطه بین ویژگی های شخصیتی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دبیرستانی، ماهنامه علمی- پژوهشی دانشگاه شاهد، سال شانزدهم، شماره ۳۹، صص ۶۴-۵۵.
۴. فرمانبر، ر. حسین زاده، ط. اسدپور، م و یگانه، م. (۱۳۹۱)، ارتباط سبک های یادگیری بر اساس نظریه کلب با موفقیت تحصیلی دانشجویان پرستاری و مامایی، فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره بیست و دوم، شماره ۸۶، صص ۶۸-۶۰.
۵. مشتاقی، س. عگبهی، ع. و حیاتی، داود. (۱۳۹۲)، بررسی رابطه سبک های یادگیری با عملکرد تحصیلی، جنسیت و رشته تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان دزفول، دوفصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، سال سوم، شماره ۲، صص ۵۹-۴۹.
۶. نصری، ص و خورشید، ع. (۱۳۹۱)، بررسی ارتباط چندگانه ویژگی های شخصیتی و سبک های یادگیری دانش آموزان، فصلنامه روان شناسی مدرسه، دوره ۱، شماره ۴، صص ۱۲۳-۱۰۴.
۷. هاشمی، ز و لطیفیان، م. (۱۳۹۰)، ارتباط بین پنج عامل شخصیت و سبک های یادگیری در میان دانشجویان دختر و پسر دانشکده های علوم انسانی و فنی مهندسی دانشگاه شیراز، فصلنامه مطالعات روانشناسی تربیتی، شماره ۱۰، صص ۱۱۴-۹۱.
۸. شاملو، س. (۱۳۷۴)، مکاتب و نظریه های روان شناسی شخصیت، تهران، انتشارات رشد.
۹. بیابانگرد، ا. (۱۳۸۴)، روان شناسی تربیتی، (روان شناسی آموزش و یادگیری)، تهران، نشر ویرایش.

10. Costa, P.T., & McCrae, R.R. (2008). The revised neo personality inventory (neo-pi-r). *The SAGE handbook of personality theory and assessment*, 2, 179-198.
11. Donclark, Q. (2000). Learning styles or, how we go from the unknown to the known
12. Duff, A., Boyle, E., Dunleavy, K., & Ferguson, J. (2004). The relationship between personality, approach to learning and academic performance. *Personality and individual differences*, 36(8), 1907-1920.

13. Jackson, C., & Lawty-Jones, M. (1996). Explaining the overlap between personality and learning style. *Personality and Individual Differences*, 20(3), 293-300.
14. Kolb, D.A. (1976). Management and the learning process. *California Management Review*, 18(3).
15. Kolb, D.A. (2007). Learning-style inventory. Boston: Mcber and company.
16. Komaraju, M., Karau, S.J., Schmeck, R.R., & Avdic, A. (2011). The big five personality traits, learning styles, and academic achievement. *Personality and Individual Differences*, 51(4), 472-477.
17. Matthews, G.D.J. (1998). Personality traits: Cambridge: University press.
18. Seif, A. (2001). Training psychology. *Tehran: Agah*, 171-182.

Investigation the Relationship between Learning Styles and Personality Traits University of Zanjan Students

Mahdi Ghasemi^{*1}, Reyhaneh Ahmadi², Mohammad Badsar³

¹ MSc Student of Rural Development, University of Zanjan

² BSc Student, Agricultural Extension and Education, University of Zanjan

³ Assistant Professors, Department of Agricultural Extension, Communication and Rural Development, University of Zanjan

Abstract

Learning styles in the education process is considered as a one of crucial components. In this case one of the most important variables in learning process is focusing on personality characteristics of individuals. Therefore, this study aimed to investigate the relationship between learning styles and personality traits of University of Zanjan students. In order to achieve the objectives the data was collected from a sample including 140 students of University of Zanjan in all degrees. Data was collected by using a survey method and questionnaire was the main instrument. The questionnaire was included three sections of Kolb learning styles, NEO Inventory (NEO) Personality traits of individuals and demographic characteristics of respondents. Data analysis was performed using SPSS software. The results showed that in terms of learning styles most of students had an active experimentation learning styles, and in terms of personality traits most of them had a both Neuroticism and Agreeableness types of personality. Also, the results of correlation analysis showed that there was a positive and significant correlation between extraversion, openness, agreeableness and consciousness personality traits with concrete experience, reflective observation and active experimentation learning styles. Whiles there was a negative and significant correlation between neuroticism personality characteristic with abstract conceptualization and concrete experience learning styles.

Key Words: learning styles, personality characteristics, students.